

MAQSUT NARIKBAYEV UNIVERSITY
Құқық жоғары мектебі докторантурасының білім беру бағдарламасы бойынша
білім алушыларға арналған

НҰСҚАУЛЫҚ

2024

Осы нұсқаулық MAQSUT NARIKBAYEV UNIVERSITY Жоғары құқық мектебінің білім беру бағдарламалары шеңберінде докторантурада оқытудың және докторлық диссертацияны дайындаудың жалпы талаптарын қамтиды.

Академиялық және зерттеу кеңесінің шешімімен бекітілген (2024 жылғы 4 наурыздағы № 164 хаттамасы)

MAQSUT NARIKBAYEV UNIVERSITY Жоғары құқық мектебінің Ғылым жөніндегі комитетімен ұсынылған.

MAQSUT NARIKBAYEV UNIVERSITY Жоғары құқық мектебінің Ғылым жөніндегі комитеті отырысының 2024 жылғы 28 ақпандағы №13 хаттамасы.

PhD, Adjunct Assistant Professor, Құқық жоғары мектебі Ғылым жөніндегі комитетінің Төрағасы А. Абылайұлы, LL.M, Teaching Professor Е.Л. Бабаджанян және LL.M, Research Assistant Ж.Қ. Әлекбай әзірледі.

Бұл құжат MAQSUT NARIKBAYEV UNIVERSITY Басқарма төрағасының рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшірілмейді, көшірілмейді және таратылмайды

МАЗМҰНЫ

	Кіріспе	4
I БӨЛІМ.	ДОКТОРАНТУРАДА ОҚУ	
1 тарау.	Зерттеу тақырыбын және ғылыми консультанттарды бекіту тәртібі	5
2 тарау.	Теориялық оқыту	6
3-тарау.	Ғылыми тағылымдама	6
4-тарау.	Докторанттардың педагогикалық тәжірибесі	7
5-тарау.	Докторанттардың зерттеу тәжірибесі	8
II БӨЛІМ.	ДОКТОРАНТТЫҢ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСЫ	
6-тарау.	ДФЗЖ және ғылыми консультанттың міндеттері	9
7-тарау.	Research Proposal	10
8 тарау.	Draft Research I	11
9 тарау.	Draft Research II	11
10 тарау.	Peer-review	11
11 тарау.	Диссертацияны қорғауға жіберу (алдын ала қорғау)	12
III БӨЛІМ.	ФИЛОСОФИЯ ДОКТОРЫ ҒЫЛЫМИ ДӘРЕЖЕСІН (PhD) АЛУ ҮШІН ДИССЕРТАЦИЯНЫ РЕСІМДЕУ ЕРЕЖЕЛЕРІ	
12 тарау.	Қолдану саласы	13
13 тарау.	Жалпы ережелер	13
14-тарау.	Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор ғылыми дәрежесін алуға арналған диссертация көлемі	14
15-тарау.	Диссертацияның құрылымы	14
16 тарау.	Диссертацияның құрылымдық элементтеріне қойылатын талаптар	15
17 тарау.	Диссертацияны рәсімдеу ережелері	17
	1-Қосымша	22
	2-Қосымша	23
	3-Қосымша	24
	4-Қосымша	25
	5-Қосымша	26

Кіріспе

MAQSUT NARIKBAYEV UNIVERSITY Құқық жоғары мектебінің PhD бағдарламасы зерттеушінің кәсіби білімінің жоғары деңгейін, талдамалық және сыни ойлауын, жоғары білікті зерттеу құзыреттілігін және халықаралық контексте тиімді ынтымақтастық мүмкіндігін дамыту үшін бағытталған.

Мақсатына жету үшін PhD бағдарлама ең алдымен зерттеу жүргізу арқылы оқыту принципін бағытталған. Осыған байланысты докторанттардың докторлық диссертациялары шеңберінде жүргізген зерттеулері PhD бағдарламасы бойынша оқыту барысында қалыптастырылған докторанттардың кәсіби білімдерін, зерттеу дағдылары мен көзқарастарын көрсету құралы ретінде қызмет етеді.

Күтілетін құзыреттер:

- ғылыми-зерттеу жұмыстарын орындау барысында туындайтын міндеттерді тұжырымдау және шешу;
- белгілі бір зерттеудің міндеттеріне сүйене отырып, қажетті зерттеу әдістерін таңдау;
- алынған нәтижелерді өңдеу, оларды толық ғылыми-зерттеу әзірлемелері (ғылыми-зерттеу жұмысы бойынша есеп, баяндамалардың тезистері, ғылыми мақала, research proposal, ғылыми баяндама, докторлық диссертация) түрінде талдау және ұсыну;
- ғылыми зерттеулер жүргізу кезінде заманауи ақпараттық технологияларды қолдану;
- зерттеу этикасы мен академиялық адалдыққа сәйкес зерттеу жүргізу.

Докторантура бағдарламасы бойынша оқыту мыналарды қамтиды:

Теориялық оқыту (тәжірибелер мен тағылымдамаларды қоса алғанда)	45 ECTS
ДФЗЖ (докторанттың ғылыми-зерттеу жұмысы)	123 ECTS
Диссертацияны жазу	12 ECTS
Жалпы саны:	180 ECTS

I БӨЛІМ. ДОКТОРАНТУРАДА ОҚУ

1 тарау. Зерттеу тақырыбын және ғылыми консультанттарды бекіту тәртібі

Диссертация MAQSUT NARIKBAYEV UNIVERSITY профессорлық-оқытушылық құрамы қатарындағы ғылыми консультанттың және философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор немесе философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесі бар (ғылым кандидаты, ғылым докторы, философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор) және докторанттың ғылыми зерттеулер саласындағы мамандар болып табылатын шетелдік ғылыми консультанттың басшылығымен орындалады.

Диссертацияның тақырыбы (оны бекіту күніне) «Ғылым туралы» Заңның 18-бабының 3-тармағына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес Қазақстан

Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия қалыптастыратын ғылымды дамыту бағыттарына сәйкес келуге тиіс.

Докторантты ғылыми консультантқа бекіту, зерттеу тақырыбын таңдау тәртібін Құқық жоғары мектебінің жоғары оқу орнынан кейінгі оқу жөніндегі тьютор-менеджері жетекшілік етеді. Оқу жылының бірінші аптасында тьютор-менеджер докторанттардың корпоративтік пошталарына ҚЖМ ғылыми мектептері және ғылыми консультанттардың бейіндері туралы ақпарат жолдайды. ҚЖМ Ғылым жөніндегі комитеті немесе деканның өкімімен енгізілген қажетсіз ғылыми жетекшілер мен консультанттар, сондай-ақ диссертацияны орындау болжанатын тілді білмейтін адам ғылыми консультант болып тағайындалмайды.

Докторант зерттеу тақырыбын ғылыми консультантпен бірлесіп жасайды. Тақырып белгілі бір ғылыми мектептің зерттеулерімен және нақты міндеттерімен байланысты болуы тиіс және ғылыми консультанттың бейініне (ғылыми қызығушылықтарына) сәйкес келуі тиіс. Зерттеу ұйымдардың және басқа да мүдделі тұлғалардың тапсырысы бойынша жүргізілуі мүмкін. Бұл жағдайда зерттеу тақырыбы олардың қатысуымен құрылуы мүмкін. Зерттеу тақырыбын қалыптастыру кезінде зерттеу нәтижелері ғылыми мектептердің жобаларында немесе тәжірибеде қолданылуы тиіс екенін ескеру қажет.

Тьютор-менеджер диссертациялардың тақырыптарын, отандық және шетелдік ғылыми консультанттарын бекіту туралы ұсыныс енгізеді және ҚЖМ Ғылым жөніндегі комитетіне және Университеттің Академиялық және Зерттеу Кеңесіне бекітуге ұсынады. Диссертациялардың тақырыптарын, ғылыми консультанттарын және шетелдік ғылыми консультанттарын бекіту туралы бұйрық ағымдағы жылдың 30 қарашасына дейін шығарылады.

2 тарау. Теориялық оқыту

Докторанттар келесі курстар бойынша теориялық (аудиториялық) оқытудан өтеді:

- Ғылыми зерттеу әдістері: сапалы зерттеу әдістері;
- Ғылыми зерттеу әдістері: сандық зерттеу әдістері;
- Академиялық жазу және ғылыми басылымдар;¹
- Құқықтық зерттеулер үшін жетілдірілген ағылшын тілі.

3-тарау. Ғылыми тағылымдама

Диссертациялық зерттеудің ғылыми базасын жетілдіру, шетелдік мамандардан кеңес алу және әлемнің жетекші кітапханаларында жұмыс істеу үшін докторанттар ғылыми-зерттеу жұмысы шеңберінде бүкіл оқу кезеңінде кемінде 30 күнтізбелік күн бойы бір рет шетелдік білім және ғылым ұйымдарына көшпелі тағылымдамадан өтеді.

¹ «Академиялық жазу және ғылыми жарияланымдар» курсы шеңберінде докторанттар ғылыми зерттеу нәтижелерін жариялауға байланысты жұмыстың ерекшеліктерін, атап айтқанда: ғылыми жарияланым тақырыбын таңдау және тұжырымдау, ғылыми мақаланың мазмұны мен құрылымын езірлеу мәселелерін; мақалаларды дайындау шеңберінде ғылыми зерттеудің арнайы әдістерін; баспаны таңдауды (соның ішінде нөлдік емес импакт-факторы бар журналдармен жұмыс); баспагермен байланыс; ғылыми жарияланымды рәсімдеу, дәйексөз келтіру және диссертациялық зерттеу тақырыбы бойынша жарияланымдарда ғылыми тұжырымдарды сәтті сынау үшін қажетті басқа аспектілер.

Тағылымдамадан өту орны білім беру бағдарламасының ғылыми бағытына, докторлық диссертация тақырыбына және шетелдік консультанттың жұмыс орнына сәйкес келеді.

Тағылымдама халықаралық рейтингтерде алғашқы 1000 позицияны немесе тиісті бағыт бойынша алғашқы 200 позицияны иеленетін жетекші шетелдік ғылыми ұйымдарда және ЖЖОКБҰ-да жүзеге асырылады (by Subject (by subject)).

«Академиялық жазу және ғылыми жарияланымдар» курсы шеңберінде докторанттар ғылыми зерттеу нәтижелерін жариялауға байланысты жұмыстың ерекшеліктерін, атап айтқанда: ғылыми жарияланым тақырыбын таңдау және тұжырымдау, ғылыми мақаланың мазмұны мен құрылымын әзірлеу мәселелерін; мақалаларды дайындау шеңберінде ғылыми зерттеудің арнайы әдістерін; баспаны таңдауды (оның ішінде нөлдік емес журналдармен жұмыс жасауды) зерттейді импакт-фактор); баспагермен байланыс; ғылыми жарияланымды рәсімдеу, дәйексөз келтіру және диссертациялық зерттеу тақырыбы бойынша жарияланымдарда ғылыми тұжырымдарды сәтті сынау үшін қажетті басқа аспектілер.

Тағылымдама бағдарламалары Университет пен шетелдік әріптес жоғары оқу орындары арасындағы келісімдер, сондай-ақ шетелдік консультанттармен меморандумдар шеңберінде іске асырылады. Тағылымдаманы құжаттамалық сүйемелдеуді (іссапарға жіберу туралы бұйрықтар, шығыстар сметалары) Жоғары мектеп жүзеге асырады. Құқық Жоғары мектебінің Ғылым жөніндегі комитет докторанттардың шетелдік тағылымдамадан өтуге өтініштерін осындай тағылымдаманың жетістіктерінің міндетті критерийлерін қоя отырып қарайды.

Тағылымдама кезінде докторант:

- ұйымның жарғысын, ішкі тәртіп ережелерін, қабылдаушы серіктес ЖОО-да тағылымдамадан өту және болу тәртібін реттейтін өзге де нормативтік құжаттардың талаптарын сақтайды;
- кітапханаларға барады, серіктес ЖОО-ның электрондық ресурстарымен танысады;
- тиісті мамандықтар бойынша жетекші ғалымдардың дәрістеріне қатысады;
- тағылымдама бағдарламасында көзделген барлық тапсырмаларды орындайды;
- көтеріліп жатқан мәселе бойынша тәжірибелік және теориялық материалдарды жинайды;
- орындалған жұмыстың есебін жүргізеді.

Тағылымдама аяқталғаннан кейін докторант Ғылым жөніндегі комитеттің отырысында тағылымдамадан өту нәтижелері туралы жазбаша есеп береді. Комитет мүшелері оны бекіту, қайта қарау немесе қабылдамау туралы шешім қабылдайды, сондай-ақ диссертация жазу кезінде тағылымдамадан өту нәтижелерін пайдалану бойынша ұсыныстар береді. Егер Комитет докторанттың тағылымдаманың қойылған мақсаттарына қол жеткізбегені туралы шешім қабылдаған жағдайда, Комитет докторанттың тағылымдамаға жұмсаған қаражатын қайтаруын ұсынуы мүмкін.

Ғылыми тағылымдамаларды қаржыландыру тәртібі

Шетелде ғылыми тағылымдамаларды қаржыландыру мемлекеттік білім беру тапсырысы шеңберінде оқитын докторанттар бойынша жүзеге асырылады.

Ғылыми тағылымдамаға арналған шығыстарды қаржыландыру университеттің тиісті оқу жылына арналған бекітілген бюджетіне сәйкес жүргізіледі.

Ғылым жөніндегі комитет шетелдік тағылымдамадан өтуге мақұлдағаннан кейін докторанттың ғылыми тағылымдамадан өтуге арналған шығыстар сметасының жобасы жасалады және университеттің мүдделі бөлімшелерімен келісіледі.

Ғылыми тағылымдаманы қаржыландыру сомасына ұшу/жол жүру, тұру, медициналық сақтандыру, визалық алым шығындары кіреді.

Қаржыландыру көлемі жыл сайын Басқарма Төрағасымын бекітілетін докторанттың ғылыми тағылымдама шығыстарының нормаларына сәйкес белгіленеді.

Белгіленген нормалардан асып кеткен жағдайда шығыстар докторанттың өз қаражаты есебінен өтеледі.

Тағылымдамадан келгеннен кейін 5 жұмыс күні ішінде докторант шығыстарды растайтын барлық құжаттарды қоса бере отырып, бухгалтерияға аванстық есепті тапсыруы қажет.

Құжаттар ұсынылмаған жағдайда расталмаған / пайдаланылмаған шығыстар сомасы университеттің есеп шотына қайтарылуға жатады.

4 тарау. Докторанттардың педагогикалық практикасы

Педагогикалық тәжірибе докторанттарда 10 апта (45 сағат) ішінде өтеді, мұнда 40 сағат – пассивті, 5 – белсенді. Әрбір докторантқа тәжірибе жетекшісі тағайындалады, ол докторанттың жұмысын бақылайды және жетекшілік етеді. Пассивті сағаттарға докторанттың Құқық жоғары мектебі оқытушыларының сабақтарына қатысуы, педагогикалық дағдыларды қалыптастыруға, оқу-әдістемелік құжаттаманы зерделеуге бағытталған тәжірибе жетекшісінің тапсырмаларын орындау кіреді.

ҚЖМ оқытушыларының сабақтарына қатысуды докторант педагогикалық тәжірибе ресми басталғанға дейін бастауы мүмкін. Докторант тек тәжірибе жетекшісінің ғана емес, сонымен қатар басқа оқытушылардың сабақтарына сабақ беру әдістері мен аудиторияда жұмысты ұйымдастыру тәсілдерінің барынша санын зерттеу үшін қатысады. Бұл сағаттарды докторант журналда тіркейді және тапсырмалар орындалған жағдайда сабаққа қатысқан оқытушының қолымен немесе тәжірибе басшысының қолымен расталады.

Докторанттың пассивті сағаттарының санына міндетті түрде Canvas-та өзінің бірегей курсы өзіндік әзірлеу кіреді. Курстың тақырыбы докторанттың докторлық зерттеулерінің жалпы бағытына сәйкес келуі керек. Докторанттарға Canvas жүйесінде «Оқытушы» рөлі тағайындалады және оған жаңа курс бекітіледі, онда докторант жүйеге қажетті материалдарды жүктейді. Белсенді сағаттарға докторанттың 3 сабақ өткізуі кіреді. Бірінші сабақты докторант оқытушының көмекшісі ретінде жүргізеді, екіншісі – оқытушымен тең екілік, үшіншісі – толығымен өз бетінше. Педагогикалық тәжірибенің нәтижесі докторант әзірлеген курсты ұсыну, сондай-ақ өткізілген сабақтар туралы есеп болады.

Докторанттар қорғауға мыналарды ұсынады:

- сағаттарды есепке алу журналы қосымшасымен тәжірибеден өткені туралы есеп;
- тәжірибе жетекшісінің сипаттамасы;
- диссертациялық зерттеу тақырыбы бойынша Canvas курсы көрсетеді.

Есепте педагогикалық тәжірибе тапсырмаларының сипаттамасы, оқытудың үйренген әдістемелерін талдаумен сабаққа қатысқан сабақтардың сипаттамасы, ілеспе талдаумен өткізілген белсенді сағаттардың сипаттамасы қамтылады. Есептің ұсынылатын мөлшері – 4-6 бет, Arial шрифті, 14, жолааралық интервал – 1.

Курс моделінің презентациясына қойылатын негізгі талаптар:

- презентация ұзақтығы – 10 минут;
- курстың тақырыбы докторанттың диссертациялық зерттеу тақырыбымен тығыз байланысты (бар курстарды қайталамайды);
- курста бағалау критерийлері мен бағалау салмағын бөлу, силлабус, сондай-ақ барлық қажетті материалдар көрсетілген 3-тен 5-ке дейінгі модульдер, 2-ден 4-ке дейінгі бақылау шаралары бар;
- барлық материалдар міндетті түрде Canvas-қа жүктеледі;
- курстың тақырыбы мен мазмұны бұрын зерттелген курстар шеңберінде докторант жіберген әзірлемелерді қайталамауы тиіс.

Есептерді қорғау Құқық жоғары мектебінің профессорлық-оқытушылық құрамынан тұратын комиссияда жүргізіледі. Бағалау комиссия мүшелерінің барлық бағаларының арифметикалық орташа мәнін есептеу арқылы қойылады. Бағалау докторанттарға ағымдағы күннің есептерін тыңдау аяқталғаннан кейін жарияланады. Педагогикалық тәжірибеден өткені үшін бағалау қайта қарауға жатпайды.

Докторанттардың педагогикалық практикасын бағалау критерийлері:

- докторант курстың логикалық құрылысы мен мазмұнды әзірлеу туралы түсінігін көрсетеді – 30%;
- докторант бақылау іс-шараларын бағалау нысаны мен критерийлерін әзірлеу қабілетін көрсетеді – 15%;
- докторанттың есебі логикалық құрылымдалған және үш немесе одан да көп оқытушыларды оқыту әдістемесін талдауды, сондай-ақ сабаққа қатысқан сабақтарды сыни талдауды қамтиды – 30%;
- докторант есепті жазу және қорғау барысында сұрақтарға жауап беру барысында өткізілген белсенді сағаттарға қатысты өзін-өзі көрсету дағдыларын көрсетеді – 15%;
- докторант материалдарды логикалық түрде, сөйлеу тазалығымен және кәсіби терминологияны қолданумен таныстырады – 10%.

5-тарау. Докторанттардың зерттеу тәжірибесі

Зерттеу тәжірибесі – докторанттардың өтуі үшін ұйымдастырылған аудиториядан тыс жұмыс түрі. Зерттеу практикасы үшін негізгі мақсат докторлық зерттеуге сәйкес келетін жұмыс жүргізу болуы тиіс, оның қорытындысы бойынша зерттеуді жазуға елеулі үлес қосылады. Докторанттар диссертациялық зерттеу тақырыбына сәйкес ұйымға зерттеу тәжірибесінен өтуге жіберіледі. Докторантқа университеттің тәжірибеден өтуін ұйымдастыру ұсынылуы мүмкін немесе докторант өзі таңдаған ұйымды ұсына алады.

Тәжірибе офлайн форматта өтеді. Тәжірибеден онлайн өту Академиялық сапа жөніндегі комитеттің қалауы бойынша ерекше жағдайларда рұқсат етіледі. Докторант кәсіпорынға тәжірибе жетекшісімен келісілген кесте бойынша барады, бірақ аптасына – кемінде 20 сағат. Докторант тәжірибе күнделігін толтырады, онда жұмыс істеген сағаттар кәсіпорынның тәжірибе жетекшісінің қолымен расталады.

Тәжірибеден өту барысында докторант тәжірибеден өту ұйымының қызметін зерделейді, кәсіпорыннан тәжірибе жетекшісінің тапсырмаларын орындайды, тиісті нормативтік-құқықтық базамен танысады, диссертациялық зерттеу тақырыбы бойынша немесе оған жақын ұйым материалдарымен жұмыс істейді. Тәжірибе

тапсырмалары тек ғылыми-зерттеу сипатына ие және докторанттың зерттеу тақырыбына қатысты ғылыми көзқарасты қалыптастырады, сондай-ақ докторлық зерттеуді жазуға елеулі үлес қосуға бағытталған.

Егер тәжірибе базасында докторантқа ұйымның жұмысына елеулі қатысу мүмкіндігі берілмесе, ол жүргізіліп жатқан жұмыстарға тартылмайды немесе оның қатысу дәрежесі елеулі нәтижеге қол жеткізу үшін жеткіліксіз болса, докторант бұл туралы Құқық жоғары мектебінің басшылығына уақтылы хабарлауға тиіс. Осыдан кейін басшылық докторантты басқа мекемеде тәжірибеден өту үшін қайта бағыттау туралы шешім қабылдауы мүмкін.

Тәжірибе аяқталғаннан кейін есептер қорғалады. Есептің ұсынылатын көлемі – 7-10 парақ, Arial шрифті, 14, жоғары интервал – 1. Есепте практика барысында докторант орындайтын жұмыс түрлері мен тапсырмалардың сипаттамасы, тиісті саланың дамуының жалпы тенденцияларын талдау, диссертациялық зерттеу жазуға орындалған тапсырмалардың үлесінің сипаттамасы, практиканы ұйымдастырудан басшының сипаттамасы, практика күнделігі қамтылған.

Есептерді қорғау Құқық жоғары мектебінің профессорлық-оқытушылық құрамынан тұратын комиссияда жүргізіледі. Бағалау комиссия мүшелерінің барлық бағаларының арифметикалық орташа мәнін есептеу арқылы қойылады. Бағалау докторанттарға ағымдағы күннің есептерін тыңдау аяқталғаннан кейін жарияланады. Зерттеу практикасынан өткені үшін бағалау қайта қарауға жатпайды.

Докторанттардың зерттеу тәжірибесін бағалау критерийлері:

- докторант өзінің диссертациялық зерттеуі тақырыбы бойынша теориялық материалдарды терең зерттеу дәрежесін көрсетеді – 25 %
- докторант диссертациялық зерттеу тақырыбы бойынша практикалық материалдарды зерттеудің жоғары дәрежесін көрсетеді – 25%
- зерттеу практикасының қорытындылары елеулі көлемде жүргізілетін зерттеуге енгізілді – 35%
- докторанттың есебі логикалық түрде құрылған, практика мазмұнының сипаттамасын және оның өту қорытындыларын қамтиды – 15%

II БӨЛІМ. ДОКТОРАНТТЫҢ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСЫ

6-тарау. ДҒЗЖ және ғылыми консультанттың міндеттері

Докторлық зерттеулерді дайындауды бақылау ғылыми консультантқа жүктеледі.

Диссертация бойынша жұмыс ғылыми зерттеу жоспарына сәйкес қатаң түрде жүргізіледі. Диссертация бойынша жұмысты докторант ғылыми консультантпен бірлесіп жеке консультацияларға қатысу арқылы жүзеге асырады.

Сонымен қатар, докторанттың ғылыми-зерттеу жұмысының қосымша нысандары бар:

- ғылыми, ғылыми-тәжірибелік конференцияларды, дөңгелек үстелдерді, пікірталастарды ұйымдастыруға және өткізуге қатысу;
- ғылыми-зерттеу жұмыстарының конкурстарына қатысу;
- шетелдік тағылымдамадан өту;
- зерттеу (өндірістік) практикадан өту (сұхбаттар, сауалнамалар, т.б. өткізу арқылы тәжірибелік материалдарды жинау);

- конференция жинақтары мен ғылыми журналдарда диссертация бойынша ғылыми жарияланымдар дайындау.

Докторлық диссертацияны дайындау барысында диссертацияның ғылыми консультант келесі жұмыс түрлерін орындайды:

- диссертацияны орындау үшін тапсырма береді;
- диссертацияны орындаудың барлық кезеңіне арналған күнтізбелік жұмыс кестесін әзірлеуге көмек көрсетеді;
- докторанттың ғылыми-зерттеу жұмысының бағдарламасын бекітеді;
- докторантқа тақырып бойынша қажетті негізгі әдебиеттерді, анықтамалық және мұрағаттық материалдарды, үлгілік жобаларды және басқа да дереккөздерді ұсынады;
- докторанттың диссертацияны орындаудың күнтізбелік кестесін сақтауын ағымдағы бақылауды жүзеге асыратын консультациялар кестесін белгілейді;
- докторанттың жұмысын үйлестіреді;
- ғылыми мақалалар жазуға көмек көрсетеді;
- қосымша шетелдік әдебиеттерді жинау үшін ғылыми тағылымдамаларды (оның ішінде шетелдік тағылымдамаларды) жоспарлайды;
- диссертацияны және оның жекелеген бөліктерін қарыз алу тұрғысынан тексеруді жүзеге асырады.

Жеке консультациялар шеңберінде ғылыми консультант мына шараларға қатысады:

- докторлық зерттеу әдістемесін құру;
- әдебиеттерге, электрондық ресурстарға қатысты ұсыныстар;
- алдағы конференциялар мен дөңгелек үстелдер бойынша ақпараттандыру;
- шетелдік тағылымдамалар бағдарламасын құру;
- докторантқа нақты сұрақтармен көмек көрсету.

Докторанттармен ғылыми консультанттардың жұмысын бақылау деканның орынбасарына жүктеледі.

7-тарау. Research Proposal: диссертация тақырыбының өзектілігін қорғау

Бірінші оқу жылының соңында докторант зерттеу тақырыбы бойынша Research Proposal дайындайды және Ғылым жөніндегі комитеттің алдында қорғайды (бағалау құрылымы мен критерийлері 1-қосымшада көрсетілген). Research Proposal диссертациялық зерттеумен бір тілде дайындалады және қорғалады.

Research Proposal қорғауында докторантқа ұсынылған құжаттың мазмұны бойынша зерттеу тақырыбы бойынша ақпаратты меңгеру деңгейін, сондай-ақ зерттеудің жалпы құрылымы мен болжамды нәтижелерін пайымдауды талдауға мүмкіндік беретін сұрақтар қойылуы мүмкін. Research Proposal қорғауы тек Research Proposal мазмұнын көрсетеді. Research Proposal қорғау барысында докторант таңдаған зерттеу бағыты шеңберінде диссертация тақырыбын редакциялауға Комитет кеңес бере алады.

Research Proposal қорғау қорытындысы бойынша ашық талқылау арқылы жоғары мектептің Ғылым жөніндегі комитет докторантқа 0-ден 100 баллға дейін баға қояды. Research Proposal қорғалмаған жағдайда және докторант қорғау барысында міндетті аспектілерді ашпаған жағдайда, Ғылым жөніндегі комитет «қанағаттанарлықсыз» баға қоя алады (50 баллдан төмен; F). Бұл жағдайда fail академиялық қарыз ретінде

қарастырылады және докторантты келесі оқу курсына ауыстыру мүмкін емес. Research Proposal-ді қайта қорғау кем дегенде 1 айдан кейін тағайындалуы мүмкін.

8 тарау. Draft Research I: ДҒЗЖ орындау туралы есеп

Екінші оқу жылының соңында докторанттар Құқық жоғары мектебінің Ғылым жөніндегі комитетіне диссертациялық зерттеу тақырыбы бойынша Draft Research I қорғау түріндегі аралық бақылау рәсімінен өтеді (бағалау құрылымы мен критерийлері 2-қосымшада көрсетілген). Draft Research I диссертациялық зерттеумен бір тілде дайындалады және қорғалады. Draft Research I докторлық диссертация мәтінінің кемінде 50 пайызынан тұруы керек.

Есепті қорғау қорытындылары бойынша докторантқа диссертациялық зерттеу шеңберінде ғылыми қызметті жетілдіру жөнінде ұсынымдар шығарылады. Егер есеп қорғалмаған болса және докторант қорғау барысында міндетті аспектілерді ашпаған жағдайда, Ғылым комитеті fail (50 балдан төмен; F) тіркей алады. Бұл жағдайда fail академиялық берешек ретінде қарастырылады және докторантты келесі оқу курсына ауыстыру мүмкін емес. Есепті қайта қорғау кем дегенде 1 айдан кейін тағайындалуы мүмкін. Ғылыми консультанттың жауапкершілік дәрежесін академиялық сапа жөніндегі комитет қарайды.

9 тарау. Draft Research II: ДҒЗЖ орындау туралы есеп

Үшінші оқу жылының соңында докторанттар Құқық жоғары мектебінің Ғылым жөніндегі комитетінде диссертациялық зерттеу тақырыбы бойынша Draft Research II қорғау түріндегі аралық бақылау рәсімінен өтеді (бағалау құрылымы мен критерийлері 3-қосымшада көрсетілген). Draft Research II диссертациялық зерттеумен бір тілде дайындалады және қорғалады. Draft Research II докторлық диссертация мәтінінің кемінде 80 пайызынан тұруы тиіс.

Егер есеп қорғалмаған болса және докторант қорғау барысында міндетті аспектілерді ашпаған жағдайда, Ғылым жөніндегі комитет fail (50 балдан төмен; F) тіркей алады. Бұл жағдайда fail академиялық берешек ретінде қарастырылады және докторантты келесі оқу курсына ауыстыру мүмкін емес. Есепті қайта қорғау кем дегенде 1 айдан кейін тағайындалуы мүмкін. Ғылыми консультанттың жауапкершілік дәрежесін Академиялық сапа жөніндегі комитет қарайды.

10-Тарау. Peer-review

3 және 5 семестрдің соңында практик-кеңесші peer-review зерттеу жүргізеді және докторант жүргізген жұмыстың көлемі мен сапасын бағалайды. Ғылым жөніндегі комитет Жоғары құқық мектебінің профессорлық-оқытушылық құрамынан және білімі мен тәжірибесі диссертация тақырыбына сәйкес келетін Практик-кеңесшіні тағайындайды.

Peer-review қорытындысы бойынша Консультант пікір дайындайды, онда мыналарды көрсетеді:

- осы Нұсқаулықтың талаптарына қатысты атқарылған жұмыс көлемінің жеткіліктілігі;
- орындалған жұмыстың сапасы;
- ғылыми зерттеу әдіснамасын оқығаннан кейінгі Research Proposal жобасының сапасы (оқудың бірінші жылында);

- диссертациялық зерттеудің дайындалған бөлігінің сапасы.

Докторант әр жылдың соңында Ғылым жөніндегі комитеттің алдында кеңесші анықтаған қателіктерді түзетуге және түзетуге міндеттенеді. Кеңесшінің ескертулері мен ұсынымдарын ретке келтіру дәрежесі Ғылым жөніндегі комитетте есепті бағалау кезінде ескерілуі тиіс.

11-тарау. Диссертацияны қорғауға жіберу (алдын ала қорғау)

Докторант диссертациялық зерттеуді қорғауға Ғылым жөніндегі комитеттің кеңейтілген отырысы барысында жіберіледі.

Диссертацияны алдын ала қорғау отырысын өткізуді ұйымдастыруға және философия докторы (PhD) дәрежесін алуға қорғауға жіберу туралы шешім қабылдауға қойылатын талаптар:

- докторант білім беру бағдарламасы бойынша жұмыс оқу жоспарына сәйкес жоспарланған барлық білім беру кредиттерін меңгеруі тиіс;
- отырыс докторанттың бастамасы бойынша тағайындалады;
- отырысқа Ғылым жөніндегі комитет мүшелерінің кемінде 2/3 бөлігі қатысуы тиіс;
- Ғылым жөніндегі комитет отырысына тиісті бағыт бойынша бағдарлама басшысы, сондай-ақ жеткілікті ғылыми және/немесе практикалық тәжірибесі бар, сондай-ақ диссертацияны талқылауға үлес қоса алатын, шақырылған кемінде 3 (үш) маман қатысуға тиіс;
- докторант отырысқа Turnitin-нен заңсыз көшіріп алуға тексеру нәтижелерімен аяқталған диссертациялық жұмысты ұсынуы тиіс;
- докторант отырысқа ғылыми қызметтің негізгі нәтижелерін жариялау үшін ұсынылатын ғылыми басылымдар тізбесіне енгізілген ғылыми басылымдарда жарияланған философия докторы (PhD) дәрежесін алуға арналған диссертацияның негізгі ғылыми нәтижелерін және халықаралық рецензияланатын ғылыми журналда ұсынуы тиіс²;
- докторант отырысқа шетелдік ғылыми консультанттың пікірін ұсынуы тиіс;
- докторант отырысқа ғылыми консультанттың пікірін ұсынуы керек. Диссертация ғылыми консультанттың оң пікірі болған жағдайда ғана қорғауға жіберілуі мүмкін. Шолуда ұсынылуы тиіс негізгі аспектілер: қорғалатын ережелердің ғылыми жаңалығы; қорғалатын ережелердің ғылыми негізділік дәрежесі; жеткілікті теориялық база; қорғалатын ережелердің өзектілігін растайтын жеткілікті эмпирикалық деректер; Академиялық адалдық пен зерттеу этикасы қағидаттарын сақтау; дәйексөздің талап етілетін стиліне сәйкестігін қоса алғанда, тиісті ресімдеу.

Көпшілік алдында қорғауға жіберу туралы шешім қабылдау кезінде Ғылым жөніндегі комитет мынадай өлшемшарттарды басшылыққа алады:

- қорғауға жататын ережелердің ғылыми жаңалығы;
- қорғалатын ережелердің ғылыми негізділік дәрежесі;
- диссертациялық зерттеу барысында талданған жеткілікті теориялық база;
- қорғалатын ережелердің өзектілігі мен дәлелділігін растайтын эмпирикалық деректердің болуы;

² «Дәрежелерді беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 31 наурыздағы № 127 бұйрығы, <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1100006951>

- академиялық адалдық ережелерін сақтау және зерттеу мәтінінде заңсыз көшіріп алуға жол бермеу;
- дұрыс дәйексөзді қоса алғанда, жұмыстың тиісті техникалық ресімделуі.

Егер Ғылым жөніндегі комитет диссертациялық зерттеу жоғарыда аталған талаптардың біріне сәйкес келмейді деп есептесе, докторантқа қоғамдық қорғауға рұқсат беру критерийлеріне сәйкестікке қол жеткізу мақсатында зерттеу бойынша қосымша жұмыс жүргізу ұсынылуы мүмкін. Комитеттің қайта кеңейтілген отырысы докторанттың диссертациялық зерттеуді түзету немесе толықтыру туралы өтініші бойынша шақырылады және бастапқы өлшемшарттар бойынша өткізіледі, сондай-ақ бұрын әзірленген ұсынымдар бойынша атқарылған жұмысты салыстырмалы талдауды қамтиды.

III БӨЛІМ. ФИЛОСОФИЯ ДОКТОРЫ (PHD) ҒЫЛЫМИ ДӘРЕЖЕСІН АЛУ ҮШІН ДИССЕРТАЦИЯ РЕСІМДЕУ ЕРЕЖЕСІ

12 тарау. Қолдану саласы

Осы Қағидалар философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алуға ұсынылатын докторлық диссертациялардың (бұдан әрі – Диссертация) құрылымына, көлеміне және ресімдеу қағидаларына қойылатын жалпы талаптарды белгілейді.

13 тарау. Жалпы ережелер

Диссертация өзі жазу, ішкі бірлік, ғылыми жаңашылдық, дәйектілік, практикалық құндылық пен академиялық адалдық принциптері сақтала отырып орындалады.:

1. *Өзі жазу принципі* диссертацияны докторанттың өзі жазуын және диссертация авторының ғылымға қосқан жеке үлесін танытады.
2. *Ішкі бірлік принципі* диссертацияның ішкі бірлігінің болуын, диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық түрде өзара байланысты болуын; ғылыми ережелер, алынған нәтижелер мен ұсынымдар диссертацияда қойылған мақсаттар мен міндеттерге сәйкес болуын танытады. Автор ұсынған жаңа шешімдер дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланады.
3. *Ғылыми жаңашылдық принципі* диссертацияның ғылыми нәтижелері, ережелері, ұсынымдары мен қорытындыларының жаңа болуын білдіреді және диссертация:
 - жиынтығы жаңа ғылыми жетістік ретінде белгіленген немесе нақты ғылыми бағыттардың дамуы үшін аса маңызды жаңа ғылыми негізделген теориялық және (немесе) эксперименттік нәтижелерді;
 - не енуі ел экономикасын дамытуға маңызды үлес қосатын ғылыми негізделген техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдерін қамтиды.
4. *Дәйектілік принципі* диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану (егер қолданылса) арқылы ғылыми зерттеулердің тиісті ғылыми әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынғанын білдіреді.
5. *Диссертацияның практикалық құндылығының принципі* қолданбалы мәні бар диссертацияда авторлық куәліктермен, патенттермен, зияткерлік меншік куәліктерімен, өндіріске ену актілерімен және басқа да ресми құжаттармен расталған автордың қол жеткізген ғылыми нәтижелерінің практикада

қолданылуы туралы мәліметтер, ал теориялық мәнге ие диссертацияда ғылыми тұжырымдарды пайдалану жөнінде ұсынымдар келтірілуін танытады.

6. Академиялық адалдық принципі диссертация авторының басқа авторлардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтауын және:

- мәтінді, ойларды, гипотезаларды, қорытындыларды, әдістерді, зерттеу нәтижелерін, кестелерді, кодтарды, суреттерді және басқа авторларға және мәтінді пайдалану дереккөзіне сілтеме жасамай жұмыстарды пайдалану және (немесе) иелену, сондай-ақ басқа тілден аударылған мәтінді пайдаланумен қоса мағынаны өзгертусіз сөздерді және пікірлерді синонимдік ауыстырумен басқа авторлардың мәтінін пайдалану (плагиат);

- өзінің материалын, нақты және сандық деректерді өзіне және (немесе) өзінің дереккөзіне сілтеме жасамай пайдалану (автоплагиаттың);

- жоқ дереккөздерге сілтеме жасау, дәйексіз деректерді және (немесе) нәтижелерді, жазуларды немесе олар туралы хабарламаларды ұсыну (фальсификация);

- нәтижесінде диссертациядағы зерттеу материалдары бұрмаланатын зерттеу материалдарын, жабдықтарды, суреттер мен иллюстрацияларды немесе процестерді манипуляциялау (фабрикация) фактілерінің болмауын білдіреді.

Нормативтік құқықтық актілер мен ресми құжаттар атауларының, мемлекеттік және өзге ресми органдар мен ұйымдар атауларының, тиісті ғылым саласында жалпы қабылданған терминдердің, анықтамалар мен ұғымдардың, нормативтік құқықтық актілер мәтіндерінің, зерттелетін шығармалар мәтіндерінің сәйкес келуі егер оларды пайдаланудың көлемі және сипаты орындалған диссертацияның дербестігіне күмән тудырмаған кезде плагиат болып саналмайды. Плагиатты табу мүмкіндігін азайту немесе жою мақсатында техникалық құралдар мен әдістерді қолдануға да жол берілмейді.

14-тарау. Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор ғылыми дәрежесін алуға арналған диссертация көлемі

Диссертация көлемі кемінде 150 бет болуы тиіс. Диссертацияның көрсетілген көлеміне қосымшалар енгізілмейді.

15-тарау. Диссертацияның құрылымы

Диссертацияның құрылымдық элементтері:

- негізгі бет;
- мазмұны;
- нормативтік сілтемелер;
- анықтамалар;
- белгілер мен қысқартулар;
- кіріспе;
- негізгі бөлім;
- қорытынды;
- пайдаланылған көздердің тізімі;
- қосымшалар.

16 тарау. Диссертацияның құрылымдық элементтеріне қойылатын талаптар

Негізгі бет

Негізгі бет диссертацияның бірінші беті болып табылады және құжатты өңдеу және іздеу үшін қажетті ақпарат көзі болып табылады. Негізгі бет диссертация беттерінің жалпы нөмірленуіне кіреді. Бет нөмірі титулдық параққа қойылмайды. Негізгі бет 4-қосымшаға сәйкес ресімделеді. Негізгі бетте қара сиямен жасалған докторанттың жеке қолы болуы керек.

Негізгі бетте келесі мәліметтер көрсетіледі:

- диссертация орындалған ұйымның атауы;
- әмбебап ондық жіктеу индексі (ӨОЖ);
- шектеу тақтасы (қажет болған жағдайда);
- диссертанттың тегі, аты, әкесінің аты;
- жұмыс атауы;
- білім беру бағдарламасының шифры және атауы;
- ізделіп отырған дәреже;
- ғылыми консультанттардың тегі мен аты-жөні;
- орны мен күні (жылы).

Диссертацияның мазмұны

Диссертацияның мазмұны барлық бөлімдердің, кіші бөлімдердің, тармақтардың кіріспесін, реттік нөмірлерін және атауларын (егер олардың атаулары болса), қорытындыны, пайдаланылған дереккөздердің тізімін және диссертацияның осы элементтері басталатын беттердің нөмірлерін көрсете отырып, қосымшалардың атауын қамтиды.

Нормативтік сілтемелер

«Нормативтік сілтемелер» құрылымдық элементі диссертация мәтінінде сілтеме берілген стандарттардың тізімін қамтиды. Сілтеме стандарттарының тізімі: «осы диссертацияда келесі стандарттарға сілтемелер қолданылды» деген сөздерден басталады. Тізбеге белгілердің тіркеу нөмірлерінің өсу тәртібімен стандарттардың белгілері және олардың атаулары енгізіледі.

Анықтамалар

«Анықтамалардың» құрылымдық элементі диссертацияда қолданылатын терминдерді нақтылау немесе анықтау үшін қажетті анықтамаларды қамтиды. Анықтамалар тізімі: «осы диссертацияда тиісті анықтамалары бар келесі терминдер қолданылады» деген сөздерден басталады.

Белгілер мен қысқартулар

«Белгілеу және қысқарту» құрылымдық элементі диссертацияда қолданылатын белгілер мен қысқартулардың тізімін қамтиды. Белгілеулер мен қысқартуларды жазу оларды диссертация мәтініне келтіру тәртібімен немесе қажетті декодтаумен және түсіндірмелермен алфавиттік тәртіппен келтіріледі. Анықтамаларға, белгілеулерге және қысқартуларға «анықтамалар, белгілер және қысқартулар» бір құрылымдық элементінде келтіруге рұқсат етіледі.

Кіріспе

Кіріспе шешілетін ғылыми немесе ғылыми-технологиялық проблеманың (міндеттердің) қазіргі жай-күйін бағалауды, тақырыпты әзірлеу үшін негіздеме мен

бастапқы деректерді, осы ғылыми-зерттеу жұмысын жүргізу қажеттілігінің негіздемесін, әзірлеудің жоспарланған ғылыми-техникалық деңгейі туралы, патенттік зерттеулер туралы мәліметтерді және олардан қорытындыларды, диссертацияны метрологиялық қамтамасыз ету туралы мәліметтерді қамтуға тиіс. Кіріспеде тақырыптың өзектілігі мен жаңалығы, осы жұмыстың басқа ғылыми-зерттеу жұмыстарымен байланысы көрсетілуі тиіс, сондай-ақ зерттеудің мақсаттары, объектісі мен пәні, міндеттері, олардың жалпы ғылыми-зерттеу жұмысын (ҒЗЖ) орындаудағы орны көрсетілуі, әдіснамалық базасы, қорғауға шығарылатын ережелер көрсетілуі тиіс.

Негізгі бөлігі

Диссертацияның негізгі бөлімінде орындалған жұмыстың мәнін, әдістемесін және негізгі нәтижелерін көрсететін мәліметтер келтірілген.

Негізгі бөлімде мыналар болуы тиіс:

- теориялық зерттеулердің сипаты мен мазмұнын анықтауды, зерттеу әдістерін, есептеу әдістерін, эксперименттік жұмыстарды жүргізу қажеттілігінің негіздемесін, әзірленген объектілердің әрекет ету принциптерін, олардың сипаттамаларын қоса алғанда, теориялық және (немесе) эксперименттік зерттеулер тәртібі;

- қойылған міндеттерді шешудің толықтығын және жұмыстың одан әрі бағыттары бойынша ұсыныстарды бағалауды, алынған нәтижелердің дұрыстығын бағалауды және оларды отандық және шетелдік жұмыстардың ұқсас нәтижелерімен салыстыруды қамтитын зерттеу нәтижелерін жалпылау және бағалау.

Диссертацияның әр бөлімі негізгі тұжырымдармен аяқталуы тиіс және келесі бөлімнің негізі болуы тиіс.

Диссертацияның негізгі бөлігіндегі презентация қатаң негізделген, тұтас және қисынды болуы тиіс. Диссертациядағы орфографиялық, грамматикалық және пунктуациялық қателіктерге жол берілмеуі тиіс. Диссертация мәтінін ұсыну стилі ғылыми тұрғыдан дұрыс болуы тиіс. Біреудің эмоционалды пікірлері мен сөздеріне, көркем әдебиеттен, күнделікті күнделікті сөз тіркестеріне, жаргондарға және т.б. жол берілмейді.

Қорытынды

Қорытындыда мыналар болуы тиіс:

- диссертациялық зерттеу нәтижелері бойынша қысқаша қорытындылар;
- қойылған міндеттердің шешімдерінің толықтығын бағалау;
- нәтижелерді нақты пайдалану бойынша ұсыныстар мен бастапқы деректер;
- осы саладағы үздік жетістіктермен салыстырғанда орындалған жұмыстың ғылыми деңгейін бағалау.

Пайдаланылған дереккөздердің тізімі

Тізімде диссертация жазу кезінде пайдаланылған дереккөздер туралы мәліметтер болуы керек.

Қосымшалар

Қосымшаларға қандай да бір себептермен негізгі бөлімге енгізілмейтін орындалған диссертацияға байланысты материалдарды қосу ұсынылады. Қосымшаларға мыналар кіруі мүмкін:

- аралық математикалық дәлелдер, формулалар және есептеулер;
- көмекші сандық деректер кестелері;
- сынақ хаттамалары;

- эксперименттер, өлшеулер және сынақтар жүргізу кезінде қолданылатын аппаратуралар мен аспаптардың сипаттамасы;
- диссертациялық жұмысты орындау барысында әзірленген есептердің, шешілетін компьютерлердің алгоритмдері мен бағдарламаларының ережелері мен әдістемелері, сипаттамасы;
- көмекші сипаттағы иллюстрациялар (фотосуреттер);
- диссертациялық жұмысты (немесе оның бір бөлігін) ғылыми-техникалық кеңесте қарау хаттамасы;
- диссертациялық жұмыстың нәтижелерін енгізу актілері және т.б.
- заңнамалық актілердің, тұжырымдамалардың және өзге де құжаттардың жобалары.

17 тарау. Диссертацияны рәсімдеу ережелері

Жалпы талаптар

Диссертацияның мәтіні мен ресімделуі осы Қағидалардың талаптарына сәйкес орындалады. Диссертациялық жұмыс мәтінінің беттері және диссертацияға енгізілген иллюстрациялар мен кестелер А4 форматына сәйкес келуі керек.

Диссертация А4 форматындағы ақ қағаз парағының бір жағында компьютер мен принтердің көмегімен бір аралықта қара түсті Arial қаріпімен, 14 кегльмен орындалуы тиіс. Диссертация мәтіні өрістердің келесі өлшемдерін сақтай отырып басылуы тиіс: оң жағы – 20 мм, жоғарғы жағы – 20 мм, сол жағы – 30 мм және төменгі жағы – 20 мм.

Дербес компьютерден басып шығарылған мәтіннің және иллюстрациялардың кестелердің, басып шығарулардың ресімделу сапасы олардың нақты көшірілу талабын қанағаттандыруы тиіс.

Диссертацияны орындау кезінде бүкіл диссертациядағы кескіннің біркелкі тығыздығын, контрастын және анықтығын сақтау тиіс. Диссертацияда анық, анық емес сызықтар, әріптер, сандар мен белгілер болуы тиіс.

Диссертациядағы тегі, ұйымның атауы, өнімнің атауы және басқа да тиісті атаулар түпнұсқа тілінде берілген.

Тиісті атауларды транслитерациялауға және диссертация тіліне аударылған ұйымдардың аттарын түпнұсқа атауын қоса (бірінші рет көрсетілген кезде) беруге рұқсат етіледі.

Диссертацияны дайындау

Диссертацияның құрылымдық элементтерінің атаулары «Мазмұн», «Нормативтік сілтемелер», «Анықтамалар», «Белгілер мен қысқартулар», «Кіріспе», «Қорытынды», «Пайдаланылған дереккөздер тізімі», «Қосымша» диссертацияның құрылымдық элементтерінің тақырыптары ретінде қызмет етеді. Құрылымдық элементтер қалың қаріппен белгіленуі керек.

Диссертацияның негізгі бөлігін бөлімдерге, кіші бөлімдерге және тармақтарға бөлу тиіс. Қажет болған жағдайда тармақтар тармақшаларға бөлінуі мүмкін. Диссертация мәтінін тармақтар мен тармақшаларға бөлу кезінде әрбір тармақта толық ақпарат болуы тиіс.

Бөлімдерде, кіші бөлімдерде тақырыптар болуы тиіс. Элементтердің, әдетте, тақырыптары жоқ. Тақырыптар бөлімдердің, бөлімдердің мазмұнын нақты және қысқаша көрсетуі тиіс. Бөлімдердің, кіші бөлімдердің және тармақтардың тақырыптары абзац шегінісінен бас әріппен бас әріппен, соңында нүктесіз, астын сызбай басып шығарылуы тиіс. Егер тақырып екі сөйлемнен тұрса, олар нүктемен бөлінеді. Диссертациялық жұмыс мазмұнының мысалы 5-қосымшада көрсетілген.

Диссертация беттерін нөмірлеу

Диссертацияның беттері диссертацияның бүкіл мәтінінде ақырғы нөмірлеуді сақтай отырып, араб цифрларымен нөмірленуі тиіс. Бет нөмірі парақтың төменгі бөлігінің ортасына нүктесіз қойылады. Мұқабара парағы беттердің жалпы нөмірленуіне кіреді. Бет нөмірі негізгі бетті қойылмайды. Жеке парақтарда орналасқан иллюстрациялар мен кестелер диссертация беттерінің жалпы нөмірленуіне кіреді. АЗ парағындағы иллюстрациялар, кестелер бір бет ретінде ескеріледі.

Бөлімдерді, кіші бөлімдерді, тармақтарды, тармақшаларды нөмірлеу

Диссертацияның бөлімдерінде араб цифрларымен нүктесіз белгіленген және абзац шегінісінен жазылған барлық жұмыс шегінде реттік нөмірлер болуы керек. Бөлімшелер әр бөлімнің ішінде нөмірленуі керек. Бөлім нөмірі нүктемен бөлінген бөлім және бөлім нөмірлерінен тұрады. Кіші бөлім нөмірінің соңында нүкте қойылмайды. Бөлімдер, кіші бөлімдер сияқты, бір немесе бірнеше тармақтан тұруы мүмкін.

Егер диссертацияның кіші бөлімдері болмаса, онда ондағы тармақтардың нөмірленуі әр бөлімнің шегінде болуы керек, тармақтың нөмірі бөлімнің және нүктемен бөлінген тармақтың нөмірлерінен тұруы керек. Нүкте нөмірінің соңында нүкте қойылмайды.

Егер диссертацияның кіші бөлімдері болса, онда тармақтардың нөмірленуі кіші бөлім шегінде болуы керек және тармақтың нөмірі нүктелермен бөлінген бөлімнің, кіші бөлімнің және тармақтың нөмірлерінен тұруы керек.

Егер бөлім бір кіші бөлімнен тұрса, онда кіші бөлім нөмірленбейді. Егер кіші бөлім бір тармақтан тұрса, онда тармақ нөмірленбейді.

Егер мәтін тек тармақтарға бөлінсе, онда олар бүкіл диссертация шеңберінде реттік нөмірлермен нөмірленеді.

Қажет болған жағдайда тармақтар әрбір тармақтың шегінде реттік нөмірленуі тиіс тармақшаларға бөлінуі мүмкін, мысалы: 4.2.1.1, 4.2.1.2 және т.б.

Тармақтардың немесе тармақшалардың ішінде аударымдар келтірілуі мүмкін.

Әрбір санаманың алдында сызықша немесе қажет болған жағдайда құжаттың мәтінінде санамалардың біріне, кіші әріпке (ё, з, й, о, ч, ь, ы, ь қоспағанда) сілтеме қою керек, содан кейін жақша қойылады.

Аударымдарды одан әрі нақтылау үшін араб цифрларын қолдану қажет, содан кейін жақша қойылып, жазба абзац шегінісінен жазылады.

Егер диссертация екі немесе одан да көп бөліктен тұрса, әр бөліктің өзіндік реттік нөмірі болуы тиіс. Әр бөліктің нөмірін диссертацияның түрін көрсететін негізгі бетте араб цифрларымен қою керек, мысалы, «2-бөлім».

Диссертацияның әрбір құрылымдық элементі (15-тарау.) жаңа парақтан (беттен) бастау керек.

Диссертацияның беттерін және диссертацияның құрамына кіретін қосымшаларды нөмірлеу өтпелі болуы керек.

Иллюстрациялар

Иллюстрациялар (сызбалар, карталар, графиктер, диаграммалар, компьютерлік басып шығарулар, диаграммалар, фотосуреттер) диссертация мәтінінде олар алғаш рет көрсетілген мәтіннен кейін немесе келесі бетте орналастырылуы керек.

Иллюстрациялар компьютерлік нұсқада, соның ішінде түрлі-түсті болуы мүмкін. Диссертацияда барлық иллюстрацияларға сілтемелер берілуі керек.

Диссертацияға орналастырылған сызбалар, графиктер, диаграммалар, сызбалар, иллюстрациялар бірыңғай құрастырымдық құжаттама жүйесі (БҚҚЖ) мемлекеттік стандарттарының талаптарына сәйкес келуі тиіс. Компьютерлік басып шығаруды пайдалану арқылы сызбаларды, графиктерді, диаграммаларды, схемаларды орындауға рұқсат етіледі.

Қолданбалы иллюстрацияларды қоспағанда, иллюстрациялар араб цифрларымен нөмірленуі керек. «Сурет» сөзі және оның атауы жолдың ортасында орналасқан.

Қажет болған жағдайда иллюстрациялардың атауы және түсіндірме деректері болуы мүмкін (сызба астындағы мәтін). «Сурет» сөзі және оның атауы түсіндірме деректерден кейін орналастырылады және келесідей орналастырылады: 1-сурет – құрылғының бөлшектері.

Егер сурет бірнеше бетте орналасса, онда суреттің нөмірі мен атауы бірінші бетке (параққа) оның парағын көрсете отырып орналастырылады, келесі беттерде тек сурет пен парақтың нөмірі көрсетіледі. (Мысал: 1-сурет – Құрылғы бөлшектері, 1-парақ; 1-сурет, 2-парақ)

Иллюстрацияларды бөлім шегінде нөмірлеуге рұқсат етіледі. Бұл жағдайда иллюстрация нөмірі бөлім нөмірінен және нүктемен бөлінген иллюстрацияның реттік нөмірінен тұрады. Мысалы, 1.1-Сурет. Әр қосымшаның иллюстрациялары араб цифрларымен бөлек нөмірлеу арқылы, цифрдың алдына қосымшаның белгісін қосу арқылы белгіленеді. Мысалы, Сурет А.3. Иллюстрациялар В-қосымшасына сәйкес ресімделеді.

Иллюстрацияларға сілтеме жасау кезінде мыналарды жазу тиіс: өтпелі нөмірлеу кезінде «...2-суретке сәйкес» және бөлім шегінде нөмірлеу кезінде «...1.2-суретке сәйкес».

Кестелер

Кестелер көрсеткіштерді салыстырудың жақсы көрінуі мен ыңғайлылығы үшін қолданылады. Кестенің атауы оның мазмұнын көрсетуі керек, дәл, қысқа болуы керек. Кестенің атауын сол жақтағы кестенің үстіне, сызықша арқылы нөмірі бар бір жолға абзац шегініссіз қою керек. Кесте диссертацияда бірінші рет айтылған мәтіннен кейін немесе келесі бетте орналастырылуы керек. Барлық кестелерде диссертацияда сілтемелер болуы керек. Сілтеме кезінде оның нөмірін көрсететін «кесте» сөзін жазу тиіс.

Көптеген жолдары бар кестені басқа параққа (бетке) көшіруге рұқсат етіледі. Кестенің бір бөлігін басқа параққа (бетке) ауыстырған кезде «кесте» сөзі, оның нөмірі мен атауы кестенің бірінші бөлігінің сол жағында бір рет көрсетіледі, ал басқа бөліктердің үстінде сол жақта «кестенің жалғасы» деген сөздер жазылады және кесте нөмірі көрсетіледі, мысалы: «1-кестенің жалғасы». Кестені басқа параққа (бетке) ауыстырған кезде тақырып тек оның бірінші бөлігінің үстіне кедергі келтіреді.

Көптеген графиктері бар кестені бөліктерге бөлуге және бір бөлікті бір беттің астына қоюға рұқсат етіледі. Егер кестенің жолдары мен бағандары парақтың форматынан асып кетсе, онда бірінші жағдайда кестенің әр бөлігінде Бас қайталанатын, екінші жағдайда – бүйірлік.

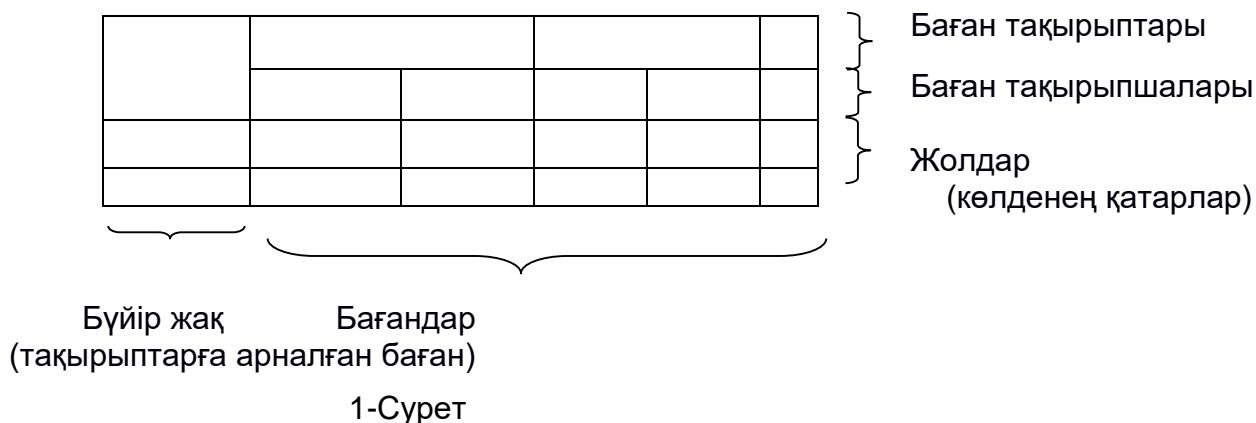
Егер кесте бағанының әр түрлі жолдарында қайталанатын мәтін бір сөзден тұрса, онда оны бірінші жазғаннан кейін тырнақшамен ауыстыруға рұқсат етіледі; егер екі немесе одан да көп сөзден болса, онда бірінші қайталағанда оны «бірдей» сөздермен, содан кейін тырнақшамен ауыстырады. Қайталанатын сандардың,

маркалардың, белгілердің, математикалық және химиялық белгілердің орнына тырнақшаларды қоюға жол берілмейді. Егер кестенің кез-келген жолындағы сандық немесе басқа деректер келтірілмесе, онда сызықша қойылады.

«№» бағаны тәртіппен, қажет болған жағдайда қойылады, қалған жағдайларда қойылмайды.

Цифрлық материал, әдетте, кесте түрінде жасалады. Кесте дизайнының мысалы 1-суретте келтірілген.

Кесте _____ - _____
нөмірі кесте атауы

Қосымшаларды, кестелерді қоспағанда, кестелер араб цифрларымен нөмірленуі керек. Кестелерді бөлім шегінде нөмірлеуге рұқсат етіледі. Бұл жағдайда кесте нөмірі бөлім нөмірінен және нүктемен бөлінген кестенің реттік нөмірінен тұрады.

Әр қосымшаның кестелері араб цифрларымен бөлек нөмірленіп, цифрдың алдына қосымшаның белгісін қосады.

Кестенің графиктері мен жолдарының тақырыптары жекеше бас әріппен, ал графиктердің тақырыпшалары кіші әріппен жазылуы керек, егер олар тақырыппен бір сөйлем құраса немесе бас әріппен жазылса, егер олар тәуелсіз мәнге ие болса. Кестелердің тақырыптары мен субтитрлерінің соңында нүктелер қойылмайды.

Сол, оң және төменгі жағындағы кестелер сызықтармен шектеледі. Кестедегі қаріп өлшемін мәтінге қарағанда кішірек қолдануға рұқсат етіледі.

Бүйір жақ пен бағандардың тақырыптары мен тақырыпшаларын диагональды сызықтармен бөлуге жол берілмейді.

Кестенің жолдарын ажырататын көлденең және тік сызықтарды, егер олардың болмауы кестені пайдалануды қиындатпаса, жүргізуге жол берілмейді.

Графиктің тақырыптары кесте жолдарына параллель жазылады. Қажет болған жағдайда баған тақырыптарының перпендикуляр орналасуына жол беріледі. Кестенің басын кестенің қалған бөлігінен сызықпен бөлу керек.

Ескертпелер

«Ескерте» сөзін абзацтан бас әріппен басып шығару керек және астын сызбау керек. Егер мәтіннің, кестелердің немесе графикалық материалдың мазмұнына түсініктемелер немесе анықтамалық деректер қажет болса, ескертулер диссертацияда келтіріледі. Ескертулерде талаптар болмауы керек.

Ескертпелер мәтіндік, графикалық материалдан кейін немесе осы ескертпелер кіретін кестеде орналастырылуы керек. Егер ескертпе бір болса, онда «Ескертпе» деген сөзден кейін сызықша қойылады және ескертпе бас әріппен басылады. Бір ескерту нөмірленбейді. Бірнеше ескертпелер араб цифрларымен нүкте қойылмай ретімен нөмірленеді. Кестеге ескерту кестенің соңына кестенің соңын білдіретін сызықтың үстіне қойылады.

Диссертацияда қосымша түсініктеме қажет болған жағдайда ескертуді сілтеме түрінде ресімдеуге жол беріледі. Түсіндірме белгісі түсініктеме берілген сөзден, саннан, таңбадан, сөйлемнен кейін бірден қойылады. Сілтеме белгісі жақшамен араб сандарымен орындалады. Сандардың орнына сілтемелерді «*» жұлдызшаларымен орындауға рұқсат етіледі. Ескерту парақтың соңында абзац шегінісінен орналастырылады, мәтіннен сол жақтағы қысқа көлденең сызықпен бөлінеді. Кестеге сілтеме кестенің соңында кестенің соңын білдіретін сызықтың үстіне қойылады.

Дәйексөз (сілтемелер)

Диссертациялық зерттеуді жазу кезінде дереккөздермен сілтемелерді ресімдеу Oxford University Standard for the Citation of Legal Authorities (OSCOLA), 4th edition дәйексөз стилін қолдану арқылы жүзеге асырылады.

Анықтамалар, белгілер және қысқартулар

Анықтамалар, белгілеулер мен қысқартулардың тізбесі бағанда орналасуы тиіс. Сол жақта аббревиатуралар, шартты белгілер, символдар, физикалық шамалар мен терминдер, оң жақта – олардың толық жазылуы.

Пайдаланылған дереккөздердің тізімі

Пайдаланылған дереккөздердің тізімі таңдалған дәйексөз стиліне байланысты жасалады.

Қосымшалар

Қосымшалар диссертацияның жалғасы ретінде оның келесі парақтарында ресімделеді. Диссертация мәтінінде барлық қосымшаларға сілтемелер берілуі тиіс. Қосымшалар диссертация мәтінінде оларға сілтеме ретімен орналастырылады. Әрбір қосымша жаңа беттен басталуы керек, беттің жоғарғы ортасында «Қосымша» сөзін оның белгілерін көрсетеді.

Әрбір қосымшаның мәтіні қажет болған жағдайда әр қосымшаның шегінде нөмірленетін бөлімдерге, кіші бөлімдерге, тармақтарға, тармақшаларға бөлінуі мүмкін. Нөмірдің алдына осы қосымшаның белгісі қойылады. Қосымшалар диссертацияның қалған бөлігімен ортақ болуы керек.

RESEARCH PROPOSAL ТАЛАПТАРЫ

№	RESEARCH PROPOSAL келесі бөлімдерден тұруы керек:	Балл
1.	ДИССЕРТАЦИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ ЖОСПАРЫ Бұл бөлімде докторанттар диссертациялық зерттеудің жоспарын (мазмұнын) ұсынады.	20 балл
2.	КІРІСПЕ <ul style="list-style-type: none"> • Диссертациялық зерттеу негізделетін зерттеу мәселелерін тұжырымдау. • Диссертациялық зерттеудің мақсаты мен міндеттері. 	20 балл
3.	ӘДЕБИЕТКЕ ШОЛУ Бұл бөлімде докторанттар диссертациялық зерттеу тақырыбы бойынша жүргізілген зерттеулермен таныс екендіктерін көрсетуі керек. Атап айтқанда, докторанттар мынаны көрсетеді: негізгі теориялар; зерттеу әдістері және осы саладағы пікірталастар. Әдебиетке шолу басқа жұмыстардың қайталануы болмауы керек. Докторанттар таңдалған мәселе аясында басқа авторлардың жұмысын талдауы керек. Атап айтқанда, докторанттар мынаны жасауы тиіс: негізгі әдебиеттерді анықтау; таңдалған мәселеге бірнеше көзқарастарды салыстыру.	50 балл
4.	ДИССЕРТАЦИЯНЫ ЖАЗУ МЕРЗІМІ Бұл бөлімде докторанттар диссертацияның әр бөлімін жазудың нақты мерзімдерін анықтайды.	5 балл
5.	БИБЛИОГРАФИЯ Барлық пайдаланылған дереккөздерді тізімдеу қажет.	5 балл

DRAFT RESEARCH I ТАЛАПТАРЫ

№	DRAFT RESEARCH I мыналардан тұруы керек:	Балл
1.	Осы нұсқаулықтың III бөліміне сәйкес ресімделген докторлық диссертация мәтінінің кемінде 50 пайызы: <ul style="list-style-type: none">• Негізгі бет• Мазмұны• Диссертация мәтіні (кіріспе, бөлімдер мен бөлімдер)• Библиография	80 балл
2.	Қазақстан Республикасының дәрежелерін беру қағидаларының талаптарына сәйкес келетін журналдағы мақаланың кемінде бір жарияланатын не жарияланатын бір мақаланың дайын мәтіні.	20 балл

DRAFT RESEARCH II ТАЛАПТАРЫ

№	DRAFT RESEARCH II мыналардан тұруы керек:	Балл
1.	Осы нұсқаулықтың III Бөліміне сәйкес ресімделген докторлық диссертация мәтінінің кемінде 80 пайызы: <ul style="list-style-type: none">• Негізгі бет• Мазмұны• Кіріспе• Аяқталған екі бөлімнің мәтіні• Библиография	80 балл
2.	Қазақстан Республикасы дәрежелерін беру қағидаларының талаптарына сәйкес келетін журналдарда жарияланған кемінде екі жарияланым.	20 балл

MAQSUT NARIKBAYEV UNIVERSITY

ӘОЖ

Қолжазба құқықтарында

ТЕГІ, АТЫ, ӘКЕСІНІҢ АТЫ
ДИССЕРТАЦИЯ ТАҚЫРЫБЫ

Білім беру бағдарламасының шифры және атауы

Философия докторы (PhD) дәрежесін алуға арналған диссертация

Ғылыми консультант

Аты-жөні, ғылыми дәрежесі,
ғылыми атағы

Қазақстан Республикасы
Астана, жыл

МАЗМҰНЫ

БЕЛГІЛЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР		4
КІРІСПЕ		5
1 МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ПРАВА НА ВЫСШЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ		12
1.1 Юридическое закрепление права на образование: теоретико-исторический аспект		12
1.1.1 История становления и юридического закрепления права на образование		12
1.1.2 Понятие права на высшее образование		20
1.2 Право на высшее образование в универсальных и региональных международных договорах		26
1.2.1 Универсальные договорно-правовые основы права на высшее образование		26
1.2.2 Региональные договорно-правовые основы права на высшее образование		34
1.2.3 Взаимодействие норм международного права и национального права Республики Казахстан в области права на высшее образование		40
1.3 Выводы по разделу I		46
2 ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ГОСУДАРСТВ В СФЕРЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В РАМКАХ УНИВЕРСАЛЬНЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ		49
2.1 Правовые основы деятельности ЮНЕСКО в области высшего образования		49
2.2 Правила ВТО в предоставлении образовательных услуг		55
2.2.1 ГАТС и высшее образование		55
2.2.2 ГАТС и филиалы иностранных вузов		60
2.3 Выводы по разделу II		63
3 РЕГИОНАЛЬНОЕ ДОГОВОРНО-ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ МЕЖГОСУДАРСТВЕННЫХ ОТНОШЕНИЙ В СФЕРЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ		65
3.1 Правовые основы функционирования единых образовательных пространств		65
3.1.1 Единое образовательное пространство на евразийском пространстве: современные реалии и юридическая практика		66
3.1.2 Правовой характер основ ЕПВО – Болонского процесса		70
3.2 Региональное договорно-правовое регулирование функционирования высших учебных заведений и их филиалов		77
3.3 Договорно-правовое регулирование признания квалификаций высшего образования на региональном уровне		85

3.3.1	Признание квалификаций в рамках СНГ, ЕврАзЭС	85
3.3.2	Признание квалификаций высшего образования в ЕПВО	91
3.4	Право ЕС и высшее образование	96
3.5	Выводы по разделу III	102
4	ПРАКТИКА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО ДВУСТОРОННЕМУ ДОГОВОРНО-ПРАВОВОМУ РЕГУЛИРОВАНИЮ МЕЖГОСУДАРСТВЕННЫХ ОТНОШЕНИЙ В СФЕРЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ	104
4.1	Право на высшее образование и академическая мобильность как объект двустороннего договорно-правового регулирования	105
4.2	Двустороннее договорно-правовое регулирование функционирования высших учебных заведений	118
4.3	Двусторонние договорно-правовые основы признания квалификаций высшего образования	128
4.4	Выводы по разделу IV	139
	ҚОРЫТЫНДЫ	146
	ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ДЕРЕККӨЗДЕРДІҢ ТІЗІМІ	152